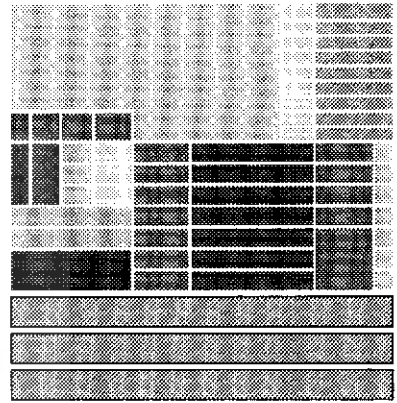

مقالات اقتصادی

اقتصاد جهانی

اقتصاد جهانی - قسمت اول - نبرد قدرتها . ارزیابی فقر در کشورهای فقیر . قرارداد تجارت آزاد آمریکای شمالی (نافتا) و منافع ممالک آسیایی - قسمت اول - آزادسازی تجارت در نیمکره غربی . عضویت ایران در گات - بخش دوم - کشاورزی در مذاکرات دواروگوئه - قسمت پنجم . تجارت جهانی اطلاعات الکترونیکی . صنایع داروسازی و مخبرات . محرک رشد جامعه اروپا . صنعت کامپیوترسازی تایوان . سیستم های جدید اعتباری بجای بانکداری سنتی . دوران تن پروری به سرآمده است . انفجار جمعیت تا کجا ؟ روشنائی در انتهای تونل .

تکنولوژی

شبهه های عصبی . لیزر درمانی و نگرانی چشم پزشکان . بشقابی روی بام .

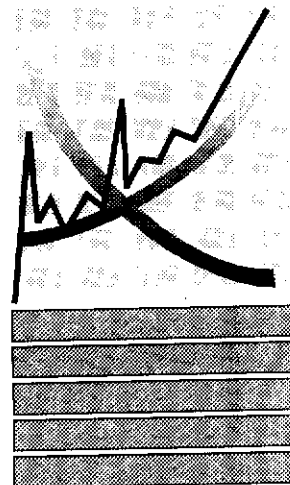
اگرچه

در شهریورماه ۷۳ نسبت به شهریور ۷۲ ، شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در مناطق شهری کشور ۳۴/۲ درصد ترقی کرد . در سال زراعی جاری در مقایسه با سال گذشته ، سطح زیرکشت پنبه اصلاح شده ۳۵/۲ درصد افزایش داشته است . براساس آمارگیری سال ۷۲ ، سن متوسط ازدواج دختران ۲۲/۱ و مردان ۲۵/۷ سال است . در سال ۱۳۷۱ ، میزان ۱۰۷۵/۴ میلیارد ریال در کارگاههای بزرگ صنعت سرمایه گذاری شده است . در سال ۱۳۷۱ ، تعداد کارگاه خدمات خصوصی خانوار در کشور به فعالیت اشتغال داشته اند . طی سالهای ۷۲-۱۳۶۱ ، متوسط رشد سالانه قیمت فروش گندم و شلتوک به ترتیب برابر با ۲۲۵/۴ ریال و ۴۵۲/۴ ریال بوده است . در سال زراعی ۷۳-۷۲ ، ۲۶۰۹۷۴ هکتار از اراضی کشور به زیر کشت دانه های روغنی رفته است . در سال ۱۳۷۱ ، تعداد ۱۶۰۸۸ پروانه ساختمانی توسط شهرداریهای کشور صادر شده است .

اقتصاد

را بر روی تجارت و سرمایه‌گذاری گشوده‌اند. این سیاستها موجب شده است کشورهای بیشتری نسبت به گذشته بار شد سریع روبرو شوند. چهاربرآسیا (هنگ کنگ، سنگاپور، کره، جنوبی و تايوان) که در طول ۳ دهه گذشته به طور بی‌رحمانه‌ای به بازارهای غرب یورش برد هاند تنها ۲۳ میلیون نفر جمعیت دارند، حتی با احتساب ژاپن. یعنی شاه‌برآسیا. جمعیت آنها به ۲۰۰ میلیون نفر نیز نمی‌رسد. ولی اکنون بیش از ۳ میلیارد جمعیت آسیا، آمریکا، لاتین و اروپای شرقی خود را به یک میلیارد نفر جمعیت جهان شروتمند در کلوب اقتصاد بازاری ملحق کرده‌اند.

در این بررسی که به صورت یک رشته مقاله از نظر تان می‌گذرد، پیام‌های ایمن چشم انداز فوق العاده برای کشورهای شروتمند امروزه ضروری می‌گردد. آنچه به بحث گرفته می‌شود فشار احتمالی روی غرب است و اینکه آنها چگونه می‌توانند به بهترین نحو بر آن چیره شوند. همچنین، استدلال خواهد شد که به رغم عظمت تحولات آینده و مشکلات ناشی از آنها، نباید احساس خطر کرد. ۲۵ سال آینده برای کشورهای شروتمند و تقریباً "به همان میزان برای کشورهای فقیرا امروزی دوره" فرصتهای غیر مترقبه خواهد بود.

ناراحتی جنوب

توسعه پایداری بر خوردار خواهند بود. بر اساس پیشبینی بانک جهانی (جدول ۱) نرخ رشد کشورهای در حال توسعه (از جمله بلوک شوروی سابق)، نرمطایسه با نرخ رشد ۲/۷ درصدی جهان صنعتی شروتمند، تقریباً "تا ۵ درصد در سال خواهد بود. شکافی به این بزرگی، که از پیش از جنگ جهانی دوم بیسابقه بوده، قطعاً "چهره" اقتصاد دنیا را دگرگون خواهد کرد.

عظمت این دگرگونی چنانند از خواهد بود؟، بهیقین برخی از کشورهای در حال توسعه روی جاده اصلاحات قرار گرفته‌اند. برای مثال، چشم اندازهای اقتصادی برزیل و روسیه پایداری بوده و همین دورنما برای بیشتر کشورهای آفریقایی مبهم و تاراست.

ولی تا زمانی که بیشتر کشورهای در حال توسعه باینده با اصلاحات خود باشند و از کشمکشهای سیاسی خود داری کنند، کشورهای جهان سوم از بهترین شانس برای دستیابی به

هم اینک تسلط کشورهای شروتمند صنعتی بر اقتصاد جهان کمتر از آن چیزی است که معمولاً "تصور می‌شود، اگر تولید

اقتصاد جهانی

قسمت اول

نبرد قدرتها

از: نشریه اکونومیست، اکتبر ۱۹۹۴

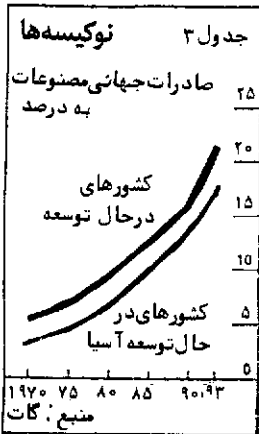
پیشگفتار

در ۲۵ سال آینده، دنیا شاهد بزرگترین چرخش در قدرت اقتصادی خواهد بود، امروزه کشورهای به اصلاح صنعتی، همچون ۱۵۰ سال گذشته، بر تمام جهان حکومت می‌کنند. با این وجود، در طول یک نسل احتمالاً "تعدادی از آنها توسط غولهای اقتصادی نوپا از صحنه خارج خواهند شد. ولی افسوس که طبق شواهد تاریخی، اینگونه چرخشها در قدرت اقتصادی به آرامی صورت نمی‌گیرد. شمار فزاینده‌ای از مردم کشورهای شروتمند صنعتی هم اینک ولت‌هایشان را در فشار قرار داده‌اند تا خود را برای نبودیا "نوکیسه‌ها" آماده کنند.

شما را این نوکیسه‌ها به نحو دلگرم کننده‌ای زیاد است. بسیاری از کشورهای جهان سوم و بلوک شوروی سابق اصلاحات اقتصادی مبتنی بر بازار را پذیرفته و مرزهای خود

رویه شکوفایی		جدول ۱
رشد واقعی تولید ناخالص داخلی، میانگین سالانه به درصد	۱۹۷۴ ۱۹۹۳	۱۹۹۴ ۲۰۰۳
کشورهای صنعتی شروتمند	۲/۹	۲/۷
کشورهای در حال توسعه از جمله در	۳/۰	۴/۸
آسیای شرقی	۷/۵	۲/۶
آسیای جنوبی	۴/۸	۵/۳
آمریکای لاتین	۲/۶	۳/۴
اروپای شرقی و اتحاد شوروی سابق	۱/۰	۲/۷
جنوب صحرای آفریقا	۲/۰	۳/۹
خاورمیانه و شمال آفریقا	۱/۲	۳/۸
منبع: بانک جهانی		

۱۹۹۳ افزایش یافتماست (نمودار ۳)

همانطور که صادرات کشورهای نوپا به خاطر کاهش موانع تجاری ناشی از توافقنامه دور مذاکرات اروگوئه (گات) همچنان رو به افزایش می‌رود، احساسات بسیاری از مردم کشورهای ثروتمند نیز شدت می‌گیرد. بسیاری از آسیا سفداران، بازرگانان و حتی اقتصاددانان آمریکایی و اروپایی نگران این هستند که کم‌کم قیامت این رقبا را جدید ببینند. این رقبا در اول تمام

می‌دهند.

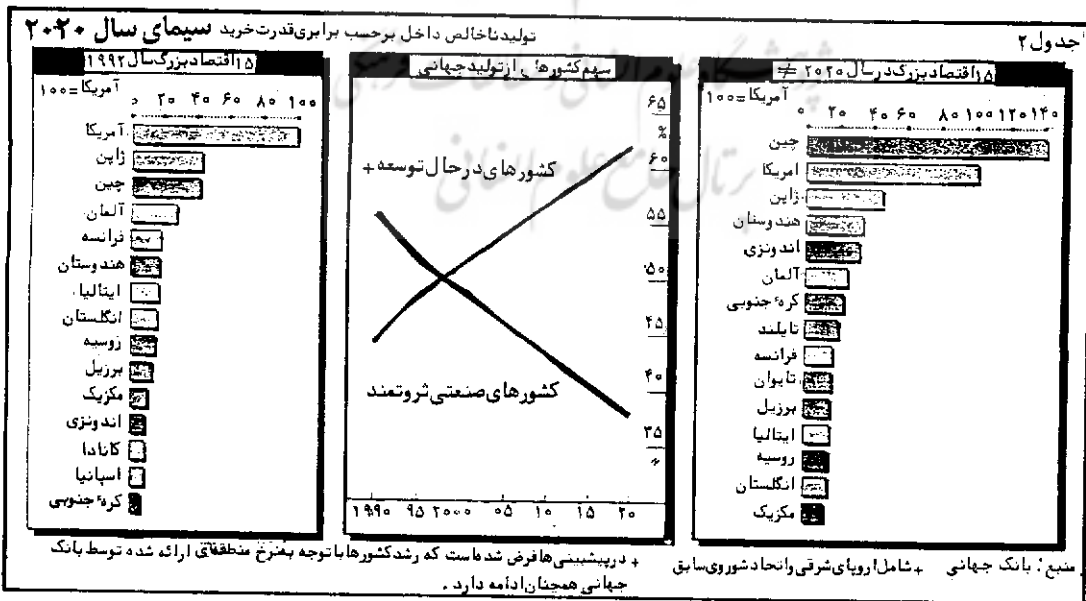
نگرانی غرب از این مسائل همانقدر که با بزرگی کشورهای در حال توسعه در ارتباط است به‌دگرگونی‌های ساختاری این کشورها نیز مربوط می‌شود. برداشت سنتی از کشورهای در حال توسعه به عنوان صادرکننده مواد خام کم‌کم در آمدی برای کالاهای وارداتی آنها از غرب بود. دیگر منسوخ شده است. در واقع، فهرست واژه‌ها نیز تغییر یافته است. در این بررسی، اقتصادهای جهان سوم، در حال توسعه، فقیر و نوپا همگی به عنوان کشورهای در حال توسعه مورد استفاده قرار گرفته‌اند. اگر چه بسیاری از آنها احتمالاً "بزودی" به کشورهای توسعه یافته پیوندند. هم‌اکنون، محصولات ساخته شده در این کشورها تقریباً ۶ درصد از صادرات آنها را تشکیل می‌دهد. در حالی که این رقم در سال ۱۹۵۵ تنها ۵ درصد بود. سهم جهان سوم از صادرات مصنوعات از ۵ درصد در سال ۱۹۷۰ به ۲۲ درصد در سال

پیشینی‌ها در دست از اب در آیند، در طول یک نسل کشور چین به عنوان بزرگترین اقتصاد جهان از آمریکا پیشی خواهد گرفت و جالب‌ترین نکته سال ۲۰۲۰، تعداد ۹ کشور از ۱۵ کشور اول جدول پیشگام در شمار کشورهای جهان سوم امروز خواهد بود. انگلستان در مقام هشتم امروزی خود و عقب ماندن از کشورهای چینی و تایوان و تایلند، احتمالاً "به زحمت" در مقام چهاردهم جدول قرار خواهد گرفت. البته قیاس از روی معلومات ناقص به‌راستی پیشینی‌ها نادرست نیست. منجر می‌شود. به یقین می‌توان گفت که نرخ رشد کشورهای آسیا با ثروتمند تر شدن آنها کاهش می‌یابد و به وضعیت اقتصادهای ثروتمند امروزی می‌رسد. برای مثال، بسیار بعید است که درآمد سرانه تایوان در سال ۲۰۲۰ (طبق این پیشینی‌ها) تقریباً "به‌دو برابر" آمریکا برسد. با این حال، تاریخ از جهشهای اقتصادی پر است، کم‌خبری از آنها با سرعت شگفت‌انگیزی نیز رخ

بر اساس "برابری قدرت خرید" ارزیابی شود، در آن صورت ۴۴ درصد از تولید دنیا متعلق به کشورهای در حال توسعه و بولوک شوروی سابق است. تا پایان این دهه، کشورهای صنعتی با نرخ رشد کم‌تری (کمتر از ۵۰ درصد) از تولید جهان را در اختیار خواهند داشت، و اگر رشد کشورهای توسعه یافته در حال توسعه معطوب پیشینی بانک جهانی در این دهه با همین سرعت ادامه یابد، در آن صورت سهم کشورهای ثروتمند از تولید جهانی تا سال ۲۰۲۰ به کمتر از ۲۰ درصد خواهد رسید.

اگر از پیشینی‌های منطقه‌ای بانک جهانی برای کشورهای منفرد استفاده شود، جدول تولید ناخالص داخلی دنیا به‌طور اساسی تغییر خواهد کرد (جدول ۲).

اقتصادهای بزرگ‌تر "اقتصادی ثروتمند" نیستند. برای مثال می‌توان هند و استان را با ایتالیا مقایسه کرد. با این حال، جالب اینجاست که اگر

شود.

برای مثال، آنها استدلال می‌کنند که اگر با زارهای جهان ثروتمند همچنان به روی محصولات کشورهای در حال توسعه بازماند، کارگران آنها به‌طور بی‌رحمانه آسیب می‌بینند. کارگران چینی و هندی با رغبت حاضرند برای هر ساعت کار حدود ۵ سنت دریاقت کنند، در حالی که مکنین مزد کارگران کشورهای توسعه‌یافته هر ساعت حدود ۱۸ دلار است. به‌ادعای این افراد، رقابت شدید با کشورهای کم‌مزد به‌مخاطر برتری "غیر عادلانه" نیروی کار، شرایط کاری ضعیف و کنترلهای سخت زیست محیطی آنها موجب ازدست رفتن مشاغل کارگران جهان پیشرفته خواهد شد.

نگرانی از رقابت با اینگونه کشورها به‌ابتدای تاریخچه تجارت برمی‌گردد. منتهی آنجا بین با رقابت وارد شدت رقابت‌های جدید، گردش جدید سرمایه و تکنولوژی و این واقعیت است که شمار کارگران تحصیل‌کرده جهان سوم روز بروز بیشتری شود که در نتیجه می‌توانند با ماشین‌آلات بسیار پیچیده نیز کار کنند. بحث بر سر این است که می‌تواند نیروی کار ارزان و تحصیل‌کرده جهان اول دسترس‌پذیر می‌تواند کارگران کشورهای ثروتمند را مجبور کند تا استانداردها و دستمزدهای جهان سوم را بپذیرند. سیل اینگونه ادعاها از جانب مخالفان آمریکایی نفتا (قرارداد تجارت آزاد آمریکای شمالی) و اخیراً "نیز توسعه" خود هگیران گات عنوان شد ماست. اروپا و سایر فرانسدمرورد تجارت آزاد بد بین تر از سایرین هستند. یکی از سرسخت‌ترین خود هگیران سرچشمین گلداسمیت است که غالباً

جابجایی نقشها

استدلال می‌کند تجارت آزاد تنها بین کشورهای قابل قبول است که از لحاظ توسعه اقتصادی در یک‌دیگر درها شند. یکی دیگر از این افراد موريس آلیس‌اهل فرانسوی برنده جایزه نوبل سال ۱۹۸۸ در رشته اقتصاد است. وی طی چاپ یک رشتهمقاله در نشریه "فیکارو" در سال گذشته اثرات "مخرب" تجارت آزاد را به بحث گرفت. به‌ادعای وی، با انتقال تولید و مشاغل به کشورهای کم دستمزدها افزایش واردات و مهاجرت فراگیر شرکتها به این کشورها، تجارت آزاد به بیگاری فراگیری عدالتی در دستمزدها منجر خواهد شد. در نتیجه یکا نفجار اجتماعی در اروپا رخ می‌دهد که برای جلوگیری از آن باید کنترل بر واردات را به‌مسئور و رنکهدا شنسن رقابت جهان سوم اعمال کرد.

می‌دهد بلکه فرصتهای تجاری جدید و بینظیری را در دسترس بازرگانان خارجی قرار می‌دهد. واقعیت این است که تولید کنندگان کشورهای ثروتمند با شمار چشمگیری از رقبای جدید روبرو هستند ولی با ثروتمندتر شدن این رقبا، غرب نیز با مشتریان جدید و بیشمار می‌مواجه خواهد شد. احتمالاً کشورهای در حال توسعه در طول ۲۵ سال آینده، حدود دو سوم از واردات جهانی را به‌خود اختصاص خواهند داد.

نگرانی از اینکه جهان سوم به سرقت تولید و مشاغل دست خواهد زد برای این عقیده نادرست استوار است که هرگونه افزایشی در بازده یک کشور به‌مبهای بازده کشور دیگری تمام می‌شود. نظریه دوم نادرست بودن اولی را نشان می‌دهد چرا که افزایش صادرات به افزایش درآمد کشورهای در حال توسعه منجر می‌شود که آن نیز صرف واردات خواهد شد. بیشتر این کشورها تمام درآمد خارجی خود را جهت خرید تجهیزات سرمایه‌ای و کالاهای مصرفی — عمدتاً از کشورهای توسعه‌یافته صرف می‌کنند. افزایش تولید در یک کشور فقیر به احتمال زیاد باعث افزایش تولید در کشورهای ثروتمند خواهد شد و نه کاهش آن.

تجارت هرگز یک "بازی مجموع صفر" نیست. برای مثال، یک دلال اوراق قرضه که ملا "ترجیح می‌دهد لبا سهای رایک کارگر کم‌مزد خشکشویی بشوید تا خودش، چرا که با داد و ستد اوراق قرضه می‌تواند پول بیشتری بدست آورد. تا اینکده ستهایش را تا آنجی در کف صابون فرو کند. تخصص موجب افزایش استانداردهای زندگی هر دو طرف معامله می‌شود. در مورد تجارت آزاد

انتشارات کمیته ایرانی اتاق بازرگانی بین المللی

- ۱- شرایط (اصطلاحات) بازرگانی بین المللی ضمیمه نشریه اتاق شماره ۶ سال ۱۳۶۶
 - ۲- راهنمای درج شرط داوری در قراردادهای بین المللی ضمیمه نشریه اتاق شماره ۱۰ سال ۱۳۶۶
 - ۳- جریان داوری در دیوان داوری اتاق بازرگانی بین المللی ضمیمه نشریه اتاق شماره ۱۲ سال ۱۳۶۶
 - ۴- اجرای احکام داوری ضمیمه نشریه اتاق شماره ۶ سال ۱۳۶۷
 - ۵- پارنامه و نقش آن در تجارت بین المللی ضمیمه نشریه اتاق شماره ۷ سال ۱۳۶۷
 - ۶- بیمه و کاربرد آن در جهان امروز ضمیمه نشریه اتاق شماره ۸ سال ۱۳۶۷
 - ۷- آشنائی با بیمه حمل دریائی کالاهای شرایط و کاربرد ضمیمه نشریه اتاق شماره ۱۳ سال ۱۳۶۷
 - ۸- پارنامه بدون قید ترجمه نشریه شماره ۲۸۳ (سال ۱۳۶۸)
 - ۹- مجموع شرایط بیمه بازرگانی کلوزهای جدید و قدیم (سال ۱۳۶۸) چاپ دوم (سال ۱۳۷۱)
 - ۱۰- داوری و مؤسسات تجاری دولتی (سال ۱۳۶۸)
 - ۱۱- جنبه های حقوقی تجارت خارجی (سال ۱۳۶۸)
 - ۱۲- راهنمای اینکوترمز ترجمه نشریه شماره ۲۵۴ (سال ۱۳۷۲)
 - ۱۳- حمل و نقل و بانکداری بین المللی (سال ۱۳۶۹)
 - ۱۴- شرط فورس مازور (سال ۱۳۶۹)
 - ۱۵- اینکوترمز ۱۹۹۰ (سال ۱۳۷۰)
 - ۱۶- داوری و قانون اساسی (سال ۱۳۷۰)
 - ۱۷- نقش فورواردر در حمل و نقل بین المللی (سال ۱۳۷۰)
 - ۱۸- تنظیم قراردادهای بازرگانی بین المللی (سال ۱۳۷۱)
 - ۱۹- مقررات UNCTAD/ICC برای اسناد حمل مرکب کالاهای (سال ۱۳۷۱)
 - ۲۰- تحلیلی بر مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی (UCP) و کاربرد آن در معاملات اعتبارات اسنادی (سال ۱۳۷۱)
 - ۲۱- سیر تحول مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی طی سالهای ۱۹۷۴-۱۹۸۳ (سال ۱۳۷۱)
 - ۲۲- پیشگیری از خسارات آتش سوزی و حمل دریایی محمولات (سال ۱۳۷۲)
- برای دریافت نشریاتی که با علامت ستاره مشخص شده اند به دفتر کمیته ایرانی اتاق بازرگانی بین المللی خیابان طالقانی پلاک ۲۵۴، ساختمان اتاق بازرگانی طبقه ۴ اتاق ۴۰۴ مراجعه فرمائید.

می رسد کشورهای ثروتمند وارد دوره او از رشد آهسته می شوند. در واقع، به لطف رونق جهان سوم است که اقتصاد دنیا در نیمه دوم دهه ۹۰ می تواند سریع ترین رشد خود را از قبل از شوک نفتی سال ۱۹۷۳ تجربه کند. احتمالاً رشد جهانی ۴ درصد در سال خواهد بود. این بدان معنی نیست که همه برسند، خواهند بود. کشورهای ثروتمند امروزه با برخی تعدیلهای در درآمد و سالیانه های آینده رو برو هستند. در این بررسی روی ۴ نگرانی ویژه تا کید خواهد شد: کاهش احتمالی مشاغل و دستمزدهای کارگران تولیدی غیرماهر، خطر افزایش نرخ بهره واقعی بواسطه نیاز کشورهای در حال توسعه به سرمایه گذار بهای سنگین، خطر افزایش قیمت نفت و سایر کالاها و در نتیجه شل شدن تورم به خاطر رونق اقتصاد جهانی، و فشار روی محیط زیست به دلیل رشد سریع مصرف انرژی در کشورهای جهان سوم.

در بین این کشورها با زندگی و وجود خواهد داشت. کارگران غیرماهر حق دارند کمترین باشند. آلیس اعتقاد دارد که گسترش بی عدالتی بین بازماندگان و برندگان، خطر تنشهای اجتماعی و سیاسی بوجود می آید، که در نتیجه ولت های زور فزاینده گرفتار صنایع و مشاغل کمبود هجوم واقع شده اند حمایت کنند. اگر ثابت شود که موفقیت اقتصاد مبتنی بر بازار در جهان سوم بزرگترین تهدید برای بقای آن در جهان ثروتمند صنعتی است، چنین موضوعی واقعاً "طنز تلخی خواهد بود."

ادامه دارد

ترجمه از: مرکز تحقیقات و بررسیهای اقتصادی اتاق
پیشگوییها

۲- Zero Sum Game
2-Labour intensive

با چین نیز هیچ تفاوتی ندارد. اگر چین کفش را از نظر تولید کند پس برای آمریکا منطقی است که آن را با پولی که از فروش کالاهای مصرفی پیچیده به چینی ها بدست می آورد بخرد. با این معامله، مصرف کننده آمریکا نیز از کفش ارزانتری منتفع خواهد شد.

در اینجا یک اعتراض کلی مطرح می شود: اگر چین بواسطه برخورداری از دستمزدهای پایین و دستمزدی به تکنولوژی جهان اول نتواند تقریباً همه چیز را از نظر تولید کند در آن صورت چه پیش خواهد آمد؟ آیا این بدان معنی نیست که آمریکا تصمیم می گیرد همه چیز را از چین وارد کند و مشاغل خود را به خطر بیندازد؟ پاسخ به این پرسش منفی است، چون چین بواسطه ترکیب مهارت های نیروی کار خود از برتری هزینه بیشتر در صنایع کاربر (و غیر تخصصی) استفاده خواهد کرد تا در صنایع دیگر. در فرهنگ اقتصاد به این فرضیه "برتری نسبی" می گویند که در اوایل قرن نوزدهم توسط دیوید ریکارد مطرح شد. این نظریه یکی از اصول اساسی اقتصاد است که بر اساس آن اوضاع تمام کشورهای در صورتی بهبود می یابد که در صنایعی مهارت پیدا کنند که از برتری نسبی برخوردار باشند. در نتیجه، طبق تعریف، آمریکا و سایر کشورهای ثروتمند نیز همیشه باید برتری نسبی داشته باشند.

بطور کلی، کشورهای ثروتمند صنعتی از ثروتمند شدن کشورهای فقیر سود می برند.

هم اینک رشد سریع اقتصاد های نوپا انگیزه های قوی برای رشد در جهان ثروتمند شده است. و این حرکت مثبتی است زیرا زمانی روی می دهد که بنظر